

Balázné Veredy Katalin
(1934–2013)

Balázs Sándorné Veredy Katalin súlyos betegség következtében 80. életében, 2013. november 13-án hunyt el. 1971-től 38 évig közös otthonunk volt a Parlamentben működő neves kulturális intézmény, a nemzetközileg is elismert közgyűjtemény. A vezetői kör tagjaként közvetlenül láthattam és tapasztalhattam szakmai tevékenységét, vezetői kvalitásait, emberi tulajdonságait. Közeli munkatársaként kötelességemnek érzem, hogy a könyvtártat mindig szívügyének tekintő, eredményes tevékenységéért fáradhatatlanul, napi 11 órát dolgozó vezető életpályájának rövid bemutatására vállalkozzam.

Veredy Katalin könyvtáros szülők gyermekeként Budapesten született 1934. szeptember 6-án. Középiskolai tanulmányait a fővárosban (a mai Teleki Blanka Gimnáziumban) kezdte, majd – egészségügyi okok miatt – egy szentgotthárdi iskolaszaktanatóriumban fejezte be, és Szombathelyen érettségizett. A Pedagógiai Főiskola könyvtár szakán 1955-ben, az ELTE jogi karán 1973-ban szerzett diplomát. Angolból felsőfokú, oroszból középfokú nyelvvizsgát tett.

Első munkahelye az Országos Műszaki Könyvtár volt, ahol címleíróként közel három évig dolgozott. Az OMK forradalmi bizottságában viselt 1956-os tagsága miatt munkahelyéről távoznia kellett, és 1958 februárjában az Országgyűlési Könyvtár (OK) munkatársa lett.

Fél évszázados pályafutása alatt végigjárta a könyvtár csaknem valamennyi munkaterületét és rangfokozatát. Az OK-ban is címleíróként, majd azok ellenőréként kezdte, 1959-től pedig tudományos munkatárs. 1960-ban részt vett az ENSZ-gyűjtemény kialakításában (1956-tól a könyvtár az ENSZ letéti könyvére is), amelynek tíz éven át kezelője, egyidejűleg tájékoztató könyvtáros is volt. Némi időbeli eltolódással 1962-től 1972 novemberéig osztályvezető-helyettes az Olvasószolgálati osztályon. Közben – itthoni hozzájárulással – 1969 tavaszától 1971 őszéig Hollandiában (könyvtáros férje kiküldetéséhez kapcsolódva) az Európai Fordítási Központ munkatársa, 1971-ben megbízott igazgatója. 1972 novemberétől majdnem három évig az OK osztályvezetője, előbb a Szaktudományi osztályon, 1973 novemberétől az Információs és dokumentációs osztályon. Jogi doktorrá avatása után a jogász-könyvtáros Veredy Katalin vállára nehezedett a jogtudományi fő gyűjtőkör fejlesztése, a jogi dokumentációs és információs tevékenység minőségi szintre emelésével párhuzamosan a könyvtár jogi szervezeti kereteinek kialakítása és megerősítése, a jogi információs szakközpont szervezési–szakmai munkálatainak meghatározása és navigálása is. 1975. július 1-jétől Vályi Gábor igazgató (ő a politikai fő gyűjtőkör magas szintű fejlesztője) helyettese, 1983. június 1-jétől három hónapig

főigazgató-helyettes. Vályi nyugdíjba vonulása után, 1983 szeptemberétől megbízott, 1984. október 1-jétől kinevezett főigazgató. 1989. szeptember 30-án saját elhatározásból nyugdíjba vonult, de másnap már ismét munkába állt, és a könyvtár jogi bibliográfiai kiadványát, illetve adatbázisát közel húsz éven át, 2008. március 31-éig gondozta, építette. Fél évszázados OK-s munkaviszony után ténylegesen ekkor kezdte megérdemelt pihenését.

Veredy Katalin a két évtizedig regnáló igazgató, Vértes György nyugdíjba vonulása után 1972-től az új igazgató, Vályi Gábor oldalán teljes intenzitással vett részt az Országgyűlési Könyvtár átszervezésében, megújításában, a szakmai szempontok érvényesítésében. A felső vezetésben való közvetlen részvétele idején, az 1970-es és '80-as években az intézmény jó irányú radikális változásokon, mindenki által elismert jelentős fejlődésen ment keresztül. Ennek igazolására felsorolás-szerűen az alábbiakat említem meg:

- szakmai (nem politikai) alapokon az elhanyagolt könyvtári ügyrend és különböző ösdi szabályzatok helyett újakat dolgoztak ki;
- elérték a költségvetési keret erőteljes növelését, a művelődési tárcahoz tartozó közgyűjtemény létszámának ugrásszerű bővítését, nagyot léptek előre a munkatársak fiatalításában, ösztönözték és segítettek oktatásukat, képzésüket;
- új, hatékony szervezeti egységeket hoztak létre (Információs és dokumentációs osztály, jogi dokumentációs csoport, majd Jogi tájékoztatói osztály, Különgyűjteményi osztály);
- megtörtént az elavult helyiségek, könyvtári berendezések felújítása, a raktártermek számának növelése, a korábbiak bővítése;
- a könyvtári tevékenység különböző területeit korszerű gépesítéssel fejlesztették (lyukszalagos gépek, másoló gépek, klímaberendezés, olvasótermi számkijelző készülékek stb.);
- új szolgáltatások bevezetésére került sor
 - 1973-tól világpolitikai információk (VPI) feldolgozása,
 - 1975-től a könyvtár országos politikai és jogi információs szakközponti funkcióinak kiépítése,
 - 1980-tól a *Magyar állam- és jogtudományi bibliográfia* kiadása (ennek összeállítását 1987-ig Veredy Katalin a neves jogásszal, Nagy Lajossal, utána 1991-ig a jogi végzettségű könyvtárossal, Orosz Agnessel végezte),
 - 1982-től, az első személyi számítógép beindításától számos munkafolyamat fokozatos gépesítése,
 - 1987-től képviselői olvasóterem működtetése,
 - 1988-ban a PRESSDOK sajtófigyelő adatbázis létrehozása;
- színvonalas analitikus és szintetikus könyvtári kiadványok, jogi és különgyűjteményi bibliográfiák szerkesztése és kiadása indult meg, szorgalmazták és támogatták a könyvtártörténeti kutatásokat;
- megvalósult a könyvtár négy különgyűjteményének modernizálása és tervszerű fejlesztése, 1975-től a teljes ENSZ-letét megszerzése, az ENSZ- és Külföldi parlamenti gyűjtemény dokumentációinak beépítése az információs szolgáltatásokba;
- szakszerűen végezték a katalógusok megreformálását, következetes szerkesztését, bővítését és újak bevezetését is;

- intenzíven szorgalmazták a jogi és politikai könyvtárakkal folytatott szakmai együttműködést, amely főként a gyarapítás és a szolgáltatás vonalán volt gyümölcsöző;
- sikeresnek minősíthető a könyvtár bevonása a nemzetközi könyvtári vérkeringésbe, és képvisellete a hazai és a nemzetközi fórumokon egyaránt.

Energiáit a hazai könyvtári életben is hasznosította. 1976-tól tíz évig volt az MKE egyik titkára. A '70-es évek második felében Vályi Gáborral együttműködött az MKE Társadalomtudományi szekciójának megalapításában, ennek működésében tagként később tevékenyen részt is vett, miként a könyvtáros vándorgyűlések és – ugyancsak Vályi Gábor elnököt segítve – közvetve az Országos Könyvtári Tanács munkájában is. Veredy igen fontosnak tartotta az MKE nemzetközi kapcsolatainak fejlesztését, valamint az OK bekapcsolódását a nemzetközi könyvtári szervezetek munkájába, és ezekben aktív szerepet vállalt. Az 1980-as évek második felében vezetőségi tagja volt az IFLA Parlamenti könyvtári szekciójának és 1986-tól 1992-ig a Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (IALL) igazgató tanácsának. Oroszlánrésze volt abban, hogy 1977-ben és 1988-ban a könyvtár szervezésében Magyarország sikeres IALL-konferenciát rendezett Budapesten. Nem volt véletlen, hogy személyében 1992-től 1995-ig a IALL magyar elnököt választott.

A jogi bibliográfia (1980-tól) szerkesztésén kívül már korábban is rendszeresen állított össze bibliográfiákat az *Acta Juridica* című folyóirat számára, és könyvtári, valamint jogi szakfolyóiratokban (*Magyar Könyvszemle, Könyvtári Figyelő, Könyvtáros, Jogtudományi Közlöny*) publikációkat tett közzé a könyvtár ENSZ-gyűjteményéről, jogi tájékoztató és információs tevékenységéről; jogi kézikönyveket és jogszabály-gyűjteményeket szerkesztett. *Az Országgyűlési Könyvtár története 1870–1995.* című terjedelmes kötet előkészítésében és megírásában – társszerzőként velem – nem lebecsülendő szerepet vállalt.

Sokirányú szakmai tevékenységét számos kitüntetéssel ismerték el. Megkapta többek között a Szabó Ervin Emlékérmét (1982), az MKE Emlékérmét (1985), a Munka Érdemrend arany fokozatát (1989), a Ghyczy Ignác-díjat (2002), a Széchényi Ferenc-díjat (2009). A 2013 novemberében részére adományozott Füzéki István Emlékérmét kórházi kezelése és súlyos állapota miatt már nem tudta átvenni.

Végső összegzésként megállapítható, hogy Veredy Katalin két évtizedes vezetői működésének időszakában kiemelkedő szakmai ismereteivel, nagyfokú elhivatottságával, egyszerűségével az Országgyűlési Könyvtár kimagasló szakmai sikereket ért el a komplex modernizálódás, az információk színvonalas feldolgozása és szolgáltatása, valamint a nemzetközi kapcsolatok fejlesztése területén. Személyisége hozzájárult ahhoz, hogy hazánk egyik kiemelkedő közgyűjteményének korszerűsítése és következetes irányítása demokratikus vezetési stílussal, példamutató áldozatvállalással, konstruktív szellemben történt.

Jónás Károly